

4447 SAYILI KANUNA GÖRE İŞSİZLİK SİGORTASININ ÖNEMİ, YARARLANMA KOŞULLARI VE SAĞLANAN YARDIMLAR

Abdurrahman AYHAN*

ÖZET

Çağdaş dünyamızda, ülkelerin gelişmişlik düzeyleri ne olursa olsun en önemli sosyal ve ekonomik sorunlarının istihdam ve işsizlik olduğuna hiç şüphe yoktur. Diğer taraftan, batı toplumlarında sanayi ve teknolojiye elde edilen başarılarla rağmen, günümüzde işsizlik oranları %10'ların üstüne çıkmıştır. Türkiye'de de işsizlik oranı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın yaptığı Kriz 2001 öncesi açıklamalarına göre %20'lere ulaştığı tahmin edilmektedir. 2001 Kriziyle birlikte bu oranın %30'lara ulaştığı beklentisi vardır. Türkiye'de işsizlik sigortası sisteminin kurulması fikri ve bununla ilgili çalışmaların 40 yılı aşığı bilinmektedir. Bunun sonucunda 25 Ağustos 1999 kabul tarihli ve 4447 sayılı "İşsizlik Sigortası Kanunu" ile konu uygulama alanı bulmuştur. Bu çalışmada 4447 sayılı Kanun kapsamında işsizlik sigortasının önemi, yararlanma koşulları ve sağlanan yardımlar ele alınmıştır.

ABSTRACT

It is certain that unemployment and employment are two of the most important social and economic issues facing today's world no matter how well-developed countries are. On the other hand, despite the progress achieved in both industrial and technological fields in western communities, unemployment rates have risen above 10% today. In Turkey, according to the figures revealed before economic crisis of 2001 by Ministry of Labour and Social Security, the unemployment is estimated to reach as much as 20%. Following the crisis the rate is expected to go up to 30%. It is well known that the idea of establishing unemployment insurance benefit system and efforts related to such a scheme have been on agenda for 40 years. Eventually, after long years of efforts with article 4447 of "Unemployment Insurance Law", practice has been enabled action. The relevant article deals with issues such as the importance of unemployment insurance, its conditions and the payments to the unemployed.

Çağdaş dünyamızda, ülkelerin gelişmişlik düzeyleri ne olursa olsun en önemli sosyal ve ekonomik sorunlarının istihdam ve işsizlik olduğuna hiç şüphe yoktur. Diğer taraftan, batı toplumlarında sanayi ve teknolojiye elde edilen başarılarla rağmen, günümüzde işsizlik oranları %10'ların üstüne çıkmıştır. Şu kadar ki, AT ülkelerinde işsizlerin toplamının 35 milyara ve işsizlik oranları da %12'lerin üzerine yükselmiştir. Bizde de durum Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın yaptığı Kriz 2001 öncesi açıklamalarına göre %20'lere ulaştığı tahmin edilmektedir. 2001 Kriziyle birlikte bu oranın %30'lara ulaştığı beklentisi vardır.

Halen dünyada 44 piyasa ekonomisinde uygulama konusu olan işsizlik sigortası sistemi, gelişmekte olan ülkelerde ender rastlanan bir uygulamadır. Bunun nedeni ise, nüfus artış oranının yüksek oluşu, milli gelir seviyesinin azlığı, teknolojik yetersizlikler, üretim verimliliği ve eğitim seviyesinin düşük olması ve istihdam olanaklarının sınırlı olması gibi hususları belirtebiliriz. Halen bazı ülkelerde işsizlik, geleneksel yardımlaşma ilkeleri içinde karşılanmaktadır. Çalışmayanlar, çalışarak ya da diğer yollarla gelir

* Prof.Dr., Muğla Üniversitesi İİBF Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü.

sağlayanların kazançlarını paylaşarak işsizliklerini tazmin etmekte ve yaşam mücadelesi vermektedirler.

I- İŞSİZLİK SİGORTASININ ANLAM VE ÖNEMİ

Türkiye’de işsizlik sigortası sisteminin kurulması fikri ve bununla ilgili çalışmaların 40 yılı aştığı bilinmektedir. Uzun hazırlık çalışmalarından sonra 25 Ağustos 1999 kabul tarihli ve 4447 sayılı “İşsizlik Sigortası Kanunu”[†] ile konu uygulama alanı bulmuştur.

İşsizlik sigortası, çalışma arzu ve yeteneğine sahip olup da, kendi iradesi dışında işini kaybedenlere geçici bir süre, önceki gelirlerinin bir kısmını karşılamak üzere, kendisi ve ailesinin sosyo-ekonomik bakımdan zor duruma düşmelerini önlemek için geliştirilmiş bir sosyal güvenlik programıdır. Bu anlamda işsizlik sigortası , diğer sosyal güvenlik programlarından nitelik yönüyle farklılık gösterir. Örneğin; yaşlılık aylığı, malüllük aylığı, aile yardımı ve sosyal yardımlarda olduğu gibi.

XIX. yüzyılın ilk dönemlerinde, çalışanların karşılaşmaları muhtemel sosyo-ekonomik ve fizyolojik riskleri tazmin edici programlar mevcut değildir. Ayrıca konuyla ilgili yeterli sosyal politika araçları da gelişmemiştir. XIX. Yüzyıl sonları ve XX.yüzyıl başlarında sanayi ve teknolojinin hızla gelişmesi ve sermaye temerküzüyle birlikte fabrikaların yoğun olarak Batı Avrupa ülkelerinde kurulmaya başlanması sosyal politikada önemli gelişmeler elde edilmiş ve devlet-işçi-işveren işbirliğiyle çalışanların karşılaşabileceği sosyo-ekonomik ve fizyolojik risklere karşı önlemler alınmaya başlanmıştır. Özellikle 1911’den itibaren ilk kez İngiltere’de olmak üzere başlayan işsizlik sigortası uygulaması, zamanla Kara Avrupası’nın birçok ülkelerine yayılmış ve sosyal güvenlik sistemlerinin çok önemli ve ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir. Amaç, çalışanlarla onların geçindirmekle zorunlu olduğu kimseleri yoksulluk ve sefalet içinde bırakmayıp, gelir güvencesi içinde geleceği umutlu ve mutlu olarak bakmalarını sağlamak olmuştur.

XX.yüzyıl başlarında dünya çalışma barışının sağlanması ve sosyal güvenlik ya da çalışma hayatıyla ilgili uluslararası konuda ortak normlar geliştirmek ve uygulamaya koymak amacıyla Uluslararası Çalışma Teşkilatı (ILO) kurulmuş ve bu kuruluş işsizlerin korunmasına yönelik sözleşme ve tavsiye kararları olarak standartlar geliştirmiştir. İşsizlik yardımlarıyla ilgili geliştirilen standartların bulunduğu sözleşme ve tavsiyelerin başlıcaları 1934 yılında 44 nolu “İşsizlik Yardımları Sözleşmesi” ve 1952 yılındaki 102 sayılı “Sosyal Güvenlik Sözleşmesi”dir. Bunların yanı sıra, 1934 yılında 44 sayılı “İşsizlik Yardımı Tavsiyesi” ve 1944 yılında 67 nolu “Gelir Güvenlik Tavsiyesi” vardır. Ancak, ABD hükümeti tarafından 29 Ekim 1919 tarihinde Washington’a davet edilen Milletler Cemiyetinin Milletlerarası Çalışma Teşkilatı Genel Konferansında ele alınıp kabul edilen “İşsizlik Hakkında 2

[†] RG., 8 Eylül 1999, S.23810

4447 Sayılı Kanuna Göre İşsizlik Sigortasının Önemi, Yararlanma Koşulları ve Sağlanan Yardımlar

Sayıli Sözleşmeyi de, bu konuda özelliği olması sebebiyle belirtmeden geçmemek gerekir².

Gerçekten işsizlik kişinin ekonomik ve ruhsal yönden güven duygusunu yitirmesine, kendisini kusurlu, yeteneksiz bulmaya başlamasına ve yakınlarını kırıcı, sınırlı bir takım davranışlarda bulunmasına neden olmaktadır. Bu bakımdan, işsizlik sigortasının işsizlikle ilgili mücadelede sosyal bir tedbir olarak yer alması, sosyal barışın korunması, toplumsal refah seviyesinin yükselmesi, işçinin satınalma gücünün korunması ve böylece işsizliğin ülke ekonomisine olan olumsuz etkilerini azaltmak sonucunu ortaya çıkartır. Amaç, kazancı sosyo-ekonomik nedenlerle isteği dışında kesilmiş, çalışma arzu ve yeteneğinde olan kimselerin geçinme ve yaşama ihtiyaçlarını karşılamaktır. Dolayısıyla, aşağıda görülen Tablo 1'i incelediğimizde; dünyada işsizlik konusunun ne kadar önemli olduğu açıkça ortaya çıkar.

TABLO 1 DÜNYADA BAZI ÜLKELERDE İŞSİZLİK ORANLARI (%)

Ülkeler	Bir Yıl Önceki Oran	Şu Andaki Oran
ABD	5.4	5.4
Fransa	10.0	8.7
Almanya	10.1	9.3
İspanya	15.0	13.7
Japonya	4.8	4.7
İtalya	11.2	9.9
Belçika	10.6	10.3
İngiltere	5.8	5.7
İsveç	5.1	3.9
İsviçre	2.3	1.8
TÜRKİYE	8.0	16.7

KAYNAK: The Economist, "Economic Indicators 5 Mayıs 2001, s.104 vd.; DİE., Türkiye'de **İstihdam, İşsizlik ve Ücretler**, DİE Bültenleri, 2001

² Bu konuda ayrıca bkz., Kamil TURAN, **Milletlerarası Sendikal Hareketler**, AİTİA Yayını No.33, Ankara 1979, s.145, BIT., **Recommandation Internationales Surles Statistique du Travail**, Génové 1975, s.20 vd., Jean-Jacques DUPEYROUP, **Droite De La Sécurité Sociale**, 6e Eedition, DALLOS, Paris 1978, s.8; Jaeques DOUBLET, **Sécurité Sociale**, Presses Universitaires De France, Paris 1972, s.10-33; Nusret EKİN, **İşsizlik Sigortası** (Teorik Boyutları ve Dünya Uygulamaları), İ.Ü.İktisat Fakültesi, Ankara 1994, s.28, vd.; Faruk ANDAÇ, Niçin İşsizlik Sigortası, Türk İş Yayınları No:179, Kayseri 1991, s.4; BIT, (Çev.Nihat SELAMOĞLU), **Sosyal Güvenlik**, Milletlerarası Çalışma Teşkilatı (İLO) Türkiye Tarafından Onaylanan Sözleşmeler, Yayın No:137, Ankara 1980, s.2 vd.; BIT., **Conférance Internationale du Travail, Conventions et Recommendations** (1919-1949) Cenevre 1949, s.301 vd.; Abdurrahman AYHAN, **İşsizlik Sigortası ve Türkiye'de Uygulama Olanığı, Matbaacı Kemal AŞIK'ın Anısına Armağan**, Muğla 1995, s.34, vd.; SSK., **Yabancı Ülkelerde Yapılan Sosyal Güvenlik Sözleşmeleri**, SSK Genel Müdürlüğü Yayınları No:250, Ankara, 1976, s.2-857

Yukarıdaki tabloda da görüleceği üzere gelişmiş ülkelerde olduğu gibi Türkiye’de de işsizlik sendromu, sorun olarak devam etmektedir. İşsizlik sorununun çözümleriyle ilgili konu, bir ülkede ekonomik gelişme ve büyüme gereğinin yanı sıra, sosyal gelişmenin sağlanması ve ekonomik büyüme ve gelişmenin yaygınlaştırılması, sosyal adaletin, sosyal refah ve toplumsal barışın sağlanması bakımından “Sosyal Devlet” anlayışın bir gereğidir. Nitekim 1982 Anayasamızın 49/II. maddesi de “Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları korumak, çalışmayı desteklemek ve işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak için gerekli tedbirleri alır.” Hükmünü getirerek konuya anayasal güvence vermiştir. Bu güvence zamanla Çağdaş Sosyal Politika anlayışının gelişmesiyle sosyal güvenlik sisteminin kurulması ve bu anlayışın Devlet Politikası haline gelmesi sonucunda “İŞSİZLİK SİGORTASI” sistemi aracılığı ile gerçekleştirilmiştir.

Ancak, 4447 Sayılı “İşsizlik Sigortası Kanununun” uygulamada iyi işleyebilmesi için, aşağıdaki hususların ivedi olarak gündeme alınması şarttır. Bunlar;

- 1- İş Güvencisi Yasasının Çıkartılması ve Kıdem Tazminatı Sisteminin Yürürlükte Kalması,
- 2- İstihdam Teşvik Yasasının Çıkartılması,
- 3- Meslek Standartları Kurumu Kanununun Kabulü,
- 4- Esnek Çalışma Sisteminin Yasayla Düzenlenmesi,
- 5- Vergi Yasasında, Vergi Tarife Dilimlerinde Yıllık Enflasyon Oranına Göre Düzeltme Yapılmasıdır.

II- İŞSİZLİK SİGORTASININ KAPSAMI, YARARLANMA KOŞULLARI VE SAĞLANAN YARDIMLAR

4447 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun kapsamı, yararlanma koşulları ve sağlanan yardımları aşağıda görüleceği üzere inceleyebiliriz.

1. 4447 Sayılı Kanunun Kapsamı

İşsizlik Sigortası Kanununun Kapsamı ile ilgili uygulama meselesi Kanunun 46/II.maddesi şu şekilde ele alınmıştır. Şöyle ki:

“Bu Kanun, 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 2.maddesinde belirtilen sigortalılar ile aynı Kanunun 20.maddesinde açıklanan sandıklara tabi sigortalıları (Geçici 20.madde kapsamında olmakla birlikte memur veya 22/01/1990 tarihli 399 Sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnameye tabi Sözleşmeli Statüde bulunanlar hariç) ve mütekabiliyet esasına dayalı olarak yapılan anlaşmalara göre çalışan yabancı işçileri kapsar” şeklindedir.

4447 Sayılı Kanuna Göre İşsizlik Sigortasının Önemi, Yararlanma Koşulları ve Sağlanan Yardımlar

Ancak, kanun koyucu hangi yasalara tabi olarak çalışanların İşsizlik Sigortasından yararlanamayacağını da Kanunun 46/III'ünde belirtmiştir. Şöyle ki:

“506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 3.maddesinde sigortalı sayılmayanlar, sosyal güvenlik kuruluşlarından yaşlılık aylığı alıp da sosyal güvenlik destek primi ödeyerek ya da ödemeksizin çalışanlar ve 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 3269 Sayılı Uzman Erbaş Kanunu, 3466 Sayılı Uzman Jandarma Kanunu, 2802 Sayılı Hakimler v Savcılar Kanunu, 2547 Sayılı Yüksek Öğretim Kanunu, 2914 Sayılı Yüksek Öğretim Personel Kanunu, 233 ve 399 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnameler ile 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye tabi kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilat kanunlarındaki hükümlere göre sözleşmeli personel statüsünde çalışanlar ile 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa göre geçici personel statüsünde çalıştırılanlar bu Kanun kapsamına dahil değildir.” Hükmündedir. Kanunun 46.maddesinin ilgili bent hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, kimlerin “İşsizlik Sigortasından” yararlanacağı konusunu Kanun Koyucu açıkça belirterek sınırlama getirmiştir.

2. 4447 Sayılı Kanundan Yararlanma Koşulları

4447 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanunundan yararlanabilmek için, aşağıdaki koşulların gerçekleşmesi şarttır.

A. Hizmet Akdinin Belirli Koşullarda Sona Ermesi

Bu konuyu ilgili Kanunun 51.maddesine göre aşağıda görüleceği üzere inceleyebiliriz

- i. 25/08/1971 tarihli ve 1475 Sayılı İş Kanununun 13.maddesi veya 20/04/1967 tarihli 854 Sayılı Deniz İş Kanununun 16.maddesi ya da 13/06/1952 tarihli ve 5953 Sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanunun 6.maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen bildirim önellerine uygun olarak hizmet akdi işveren tarafından sona erdirilmiş olmak (İSK.Md.51/a).
- ii. Hizmet akdi, süresi belli olsun veya olmasın sürenin bitiminden önce veya bildiri önelini beklemeksizin 1475 Sayılı İş Kanununun 16.maddesinin I,II ve III numaralı bentlerine veya 854 Sayılı Deniz İş Kanununun 14.maddesinin II ve III numaralı bentlerine veya 5953 Sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanunun 7.maddesi, 11.maddesinin birinci fıkrasına göre sigortalı tarafından feshedilmiş olması (İSK.Md.51/b).
- iii. Hizmet akdi, süresi belli olsun veya olmasın sürenin bitiminden önce veya bildirim önelini beklemeksizin 1475 Sayılı İş Kanununun 17.maddesinin I ve III numaralı bentlerine veya

- 854 Sayılı Deniz İş Kanununun 14.maddesinin III numaralı bendine veya 5953 Sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanunun 12.maddesinin birinci fıkrasına göre işveren tarafından feshedilmiş olması (İSK.Md.51/c).
- iv. Hizmet akdinin belirli süreli olması halinde, bu sürenin bitimi nedeniyle işsiz kalmak, 854 Sayılı Deniz İş Kanununun 7.maddesinin II numaralı bendinde belirtilen hizmet akdinin belirli bir sefer için yapılmış olması nedeniyle sefer sonunda işsiz kalmak (İSK.Md.51/d).
- v. İş yerinin el değiştirmesi veya başkasına geçmesi, kapanması veya kapatılması, işin veya işyerinin niteliğinin değişmesi nedenleriyle işten çıkarılmış olmak. 854 Sayılı Deniz İş Kanununun 14.maddesinin IV numaralı bendindeki nedenlerle işsiz kalmak (İSK.Md.51/e).
- vi. 24/11/1994 tarihli ve 4046 Sayılı özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesine ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 21.maddesi kapsamında işsiz kalmak (İSK.Md.51/f).
- vii. 1475 Sayılı İş Kanunu, 854 Sayılı Deniz İş Kanunu ve 5953 Sayılı Basın İş Kanunları kapsamına girmeyen sigortalılardan hizmet akitleri, 2821 Sayılı Sendikalar Kanunu ile 2822 Sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunu kapsamında yapılmış olan toplu iş sözleşmeleri veya toplu iş sözleşmesi bulunmayan hallerde Borçlar Kanunu hükümleri doğrultusunda i,ii,iii,vi ve v bentlerindeki hükümlere paralel olarak sona ermiş olmak (İSK.Md.51/g).

B. Belirli Gün İşsizlik Sigortası Primi Ödemek

İşsiz kalan sigortalının, işsizlik sigortasından yararlanabilmesi için “belirli gün işsizlik sigortası primi ödemek” zorundadır (İSK.Md.51). Şöyle ki:

Hizmet akdinin sona ermesinden önceki son 120 gün prim ödeyerek sürekli çalışmış olanlardan, son üç yıl içinde;

- i. 600 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 180 gün,
- ii. 900 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 240 gün,
- iii. 1080 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 300 gün,

Süre ile işsizlik ödeneği verilir (İSK.Md.50/a,b,c).

C.Hizmet Akdinin Askıya Alınmış Olması

İşsizlik sigortasından yararlanma koşullarından bir diğeri de; hizmet akdinin, başvuru sırasında grev, lokavt veya kanundan doğan ödevler nedeniyle askıya alınmamış olması şarttır (İSK.Md.51/son paragraf).

D.Herhangi Bir Sosyal Güvenlik Kuruluşundan Gelir veya Aylık Alınmamış Olması

İşsiz kalan sigortalının, herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan gelir veya aylık almamış olması şarttır (İSK.Md.51/son paragraf).

E. İşten Ayrılma Bildirgesinin Düzenlenmesi

İşveren, hizmet akdi 4447 Sayılı Kanunun 51.maddesinde belirtilen hallerden birisine dayalı olarak sona ermiş olan sigortalılar hakkında; örneğin kurumca hazırlanacak üç nüsha işten ayrılma bildirgesi düzenleyip, 15 gün içinde bir nüshasını Kuruma göndermek, bir nüshasını sigortalı işsizede vermek ve bir nüshasını da işyerinde kalmakla yükümlüdür (İSK.Md.48/IV).

Sigortalı işsizin, işsizlik sigortası ödeme ve hizmetlerinden yararlanabilmesi için işten ayrılma bildirgesi ile birlikte hizmet akdinin feshedildiği tarihi izleyen günden itibaren otuz gün içinde İŞKUR'a doğrudan başvurması gerekir. Mücbir sebepler dışında, başvuruda gecikilen süre işsizlik ödeneği almaya hak kazanılan toplam süreden düşülür (İSK.Md.48/V).

3.4447 Sayılı Kanuna Göre Sağlanan Yardımlar

4447 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa göre işsiz sigortalılara sağlanan yararlar aşağıda görüleceği üzere belirtilmiştir.

- i. İşsizlik ödeneği,
- ii. Hastalık ve analık sigortası primleri,
- iv. Yeni bir iş bulma ve
- v. Meslek geliştirme, edinme ve yetiştirme eğitimidir (İSK. Md.48/a,b,c,d).

Bunlardan en önemlisi işsizlik ödeneğidir. Günlük işsizlik ödeneği, sigortalının son dört aylık prime esas kazançları dikkate alınarak hesaplanan günlük ortalama net kazancının %50'sidir. Bu sürette hesaplanan işsizlik ödeneği miktarı 25/08/1971 tarih ve 1475 Sayılı İş Kanununun 33.maddesine göre sanayi kesiminde çalışan 16 yaşından büyük işçiler için uygulanan aylık asgari ücretin netini geçemez (İSK.Md.50/I).

İşsizlik ödeneği her ayın sonunda aylık olarak işsizin kendisine ödenir. İlk işsizlik ödeneği ödemesi, ise ödeneğe hak kazanılan tarihi izleyen ayın sonunda yapılır. İşsizlik ödeneği damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz.

Sigortalı işsize yapılan bir başka yardım da “hastalık ve analık” sigortası primleridir. Sigortalı işsizlerin, hastalık ve analık sigortalarına ait primleri Fon tarafından işsizlik ödeneğinin ödendiği sürece ilk altı ay için 2/3 oranında, izleyen aylarda tam olarak Sosyal Sigortalar Kurumuna aktarılır. Bu primler, sigorta primlerinin hesabında esas alınan alt kazanç sınırı üzerinden hesaplanır (İSK.Md.50/V).

Sigortalı işsize yapılan diğer yardımlar ise yeni bir iş bulma ve mesleki geliştirme ile yetiştirme eğitimidir (İSK.Md.48/c,d).

SONUÇ

Bir ülkede ekonomik gelişme ve büyüme gereğinin yanı sıra sosyal gelişmenin sağlanması ve yaygınlaştırılması, sosyal adaletin, sosyal refah ve toplumsal barışın sağlanması bakımından “Sosyal Devlet” anlayışının gereğidir. Bu yönde, 1982 Anayasamızın 49/II maddesi “Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları korumak, çalışmayı desteklemek ve işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak için gerekli tedbirleri alır.” Hükmündedir. Bu anlayışın Devlet Politikası haline gelmesi sonucunda ülkemizde 4447 Sayılı Kanunla “İşsizlik Sigortası Sistemi” kurulmuş ve uygulamaya konulmuştur. Ancak, 4447 Sayılı “İşsizlik Sigortası Kanunu”nun uygulamada iyi işleyebilmesi için, aşağıdaki hususların ivedi olarak gündeme alınıp uygulanması gerekmektedir. Bunlar;

- i. İş Güvencesi Yasasının çıkartılması,
- ii. İstihdamı Teşvik Yasasının çıkartılması,
- iii. Meslek Standartları Kurumu Kanununun çıkartılması,
- iv. Vergi Yasasında, Vergi Tarife Dilimlerinin düzeltilmesi ve
- v. Esnek Çalışma Sisteminin Yasayla düzenlenmesi,

Ayrıca işsizliğin ülke ekonomisine olan olumsuz etkilerini azaltmak için Türkiye’de işsizlikle ilgili bölge çalışmaları yapılarak, istihdam olanakları yaratacak projelerin yapılması da unutulmamalıdır. Bu konuda, ülke çapında bölgesel ya da yerel bazda “Alan Çalışmaları” yapılmalı ve projeler geliştirilmelidir. Gelecekte, “İşsizlik Sigortası Fonu”nun ekonomik olarak daha iyi işleyebilmesi için “Fon”da toplanan paraların enflasyon karşısında erimemesi ya da ekonomik değer gücünü kaybetmemesi için gelir getirecek alanlara kanalize ederek değerlendirilmelidir.

4447 Sayılı Kanuna Göre İşsizlik Sigortasının Önemi, Yararlanma Koşulları ve Sağlanan Yardımlar

KAYNAKÇA

- ANDAÇ, Faruk Niçin İşsizlik Sigortası, Türk-İş Yayınları, No:179, Kayseri 1991
- AYHAN, Abdurrahman İşsizlik Sigortası ve Türkiye’de Uygulama Olanığı, Matbaacı Kamil AŞIK’ın Anısına Armağan, Muğla 1995
- BIT Recommendation Internationales Sur Les Statistique du Travail, Génové 1975
- BIT Conferance Internationale du Travail, Conventions et Recomimandations (1919-1949), Génové 1949
- BIT., (Çev.Nihat SELAMOĞLU) Sosyal Güvenlik, Milletlerarası Çalışma Teşkilatı Yayınları, Ankara 1968
- DİE Türkiye’de İstihdam, İşsizlik ve Ücretler DİE Bültenleri, 2001
- DOUBLET, Jacpuis Sécurité Sociale, Presses Universiteires De Franca, Paris 1972
- DUPEYROUX, Jean- Droite De la Sécurité Sociale, 6e edition, DALLOS, Paris 1972
- EKİN, Nusret İşsizlik Sigortası, (Teorik Boyutları ve Dünya Uygulamaları), İ.Ü.İktisat Fak. Ankara 1994
- SSK Yabancı Ülkelerde Yapılan Sosyal Güvenlik Sözleşmeleri, SSK Genel Müdürlüğü Yayınları No:250, Ankara 1976
- The Economist Economic Indicators, 5 Mayıs 2001
- TURAN, Kamil Milletlerarası Sendikal Hareketler, AİTİA Yayınları, No: 33, Ankara 1979
- TÜRK-İŞ Uluslar arası Çalışma Teşkilatı (İLO) Türkiye Tarafından Onaylanan Sözleşmeler, Yayın No: 137, Ankara 1980